DOTAZNÍK PRO KANDIDÁTA NA FUNKCI KOMISAŘE

Raffaele FITTO

výkonný místopředseda

Soudržnost a reformy

1. Celková způsobilost, proevropské smýšlení a osobní nezávislost

Které aspekty Vaší kvalifikace a osobních zkušeností hovoří pro Vaše jmenování komisařem a jsou obzvláště relevantní z hlediska obecného evropského zájmu, a to zejména v oblasti, za niž ponesete odpovědnost? Jak budete přispívat k naplňování politických směrů Komise? Jak budete uplatňovat hledisko rovnosti žen a mužů a začleňovat jej do všech oblastí politik Vašeho portfolia? Jak budete zohledňovat problematiku mládeže?

Jak můžete Parlamentu prokázat svou nezávislost a jak hodláte zajistit, aby žádná z Vašich minulých, současných či budoucích aktivit nezpochybnila plnění Vašich povinností v rámci Komise?

Vyrůstal jsem v časech, kdy byla Evropa hluboce rozdělena a mé vzdělávání formoval respekt k hodnotám a zásadám, jež jsou zakotveny v evropských smlouvách: svobodě, demokracii, právnímu státu, pluralismu, rovnosti, úctě k lidské důstojnosti, obraně občanských práv a rovnosti žen a mužů.

Svou politickou kariéru jsem zahájil ve straně Democrazia Cristiana, jejíž hodnoty jsem sdílel, včetně jejího proevropského zaměření. Během života jsem zastával řadu pozic na různých úrovních. Pokud jde o lokální úroveň, nejprve jsem byl v roce 1990 zvolen do rady regionu Apulie, načež jsem se v roce 2000 stal prezidentem tohoto regionu. Kromě toho, že jsem byl několikrát zvolen do italského parlamentu, jsem byl i ministrem pro regionální záležitosti a místní samosprávu (2008), poté ministrem pro soudržnost (2010) a ministrem pro evropské záležitosti, jih, politiky soudržnosti a národní plán pro oživení a odolnost (od roku 2022). Pokud jde o evropskou úroveň, poprvé jsem zasedl v Evropském parlamentu v roce 1999 a poté opět v letech 2014 a 2019. V letech 2000 až 2005 jsem byl členem Výboru regionů, kde jsem v letech 2002 až 2004 působil jako předseda Výboru pro politiku územní soudržnosti.

Vždy jsem byl neochvějným zastáncem evropského projektu, jakož i základních zásad a hodnot právního státu, na nichž je evropský projekt založen. Pro kontinent, který prošel devastující bratrovražednou válkou, je evropská integrace bezprecedentní cestou vpřed a spolu s euroatlantickou aliancí představuje primární nástroj k zajištění míru, blahobytu, prosperity a bezpečnosti pro Evropany. Tyto kvality by neměly být považovány za samozřejmost, jak nám jasně dokázala brutální agrese Ruska vůči Ukrajině a konflikt na Blízkém východě. Naše jednota a odhodlání jsou těmi nejlepšími zbraněmi, které máme, abychom ochránili vše dobré, čeho jsme dosáhli, a hodnoty, na nichž jsou naše výdobytky založeny.

Při výkonu různých funkcí jsem získával přímé vlastní zkušenosti a na politiku soudržnosti a regionálního rozvoje jsem jako prezident regionu i jako ministr, který se účastnil zasedání příslušného složení Rady, mohl nahlížet z různých úhlů pohledu. V Evropském parlamentu jsem se stal členem Výboru pro regionální rozvoj (REGI) a politiku soudržnosti jsem sledoval jako člen Výboru regionů.

Politika soudržnosti je základním pilířem evropského projektu. Nově zvolená předsedkyně Ursuly von der Leyenová mi v pověřovacím dopise napsala, že „soudržnost Evropy znamená přiblížit Evropu občanům a občany Evropy více sblížit navzájem“. S tím souhlasím, a pokud budu potvrzen, budu na dosažení tohoto cíle usilovně pracovat.

V příštích pěti letech bude Evropská unie čelit významným výzvám, jako je ekologická a digitální transformace, bezpečnost ve složitém geopolitickém kontextu, oživení evropské konkurenceschopnosti v rychle se vyvíjející globální ekonomice, obrana našeho sociálního modelu a demokracie a příprava na budoucí rozšíření. V tomto

rámci by politika soudržnosti měla přispívat k cílům Evropské unie, jak jsou uvedeny v politických směrech, které předložila nově zvolená předsedkyně von der Leyenová. Bude proto ale nezbytné zajistit odpovídající zdroje a spolupracovat na vytvoření solidního rozpočtu.

V roli ministra odpovědného za provádění italského národního plánu pro oživení a odolnost, který je největší v Evropě, jsem mohl osobně poznat, jak velké příležitosti přináší Evropské unii nástroj NextGenerationEU, ale také seznámit se s výzvami a citlivými aspekty tohoto významného a historického společného projektu.

Pokud budu potvrzen, hodlám těchto zkušeností využít a spolupracovat s komisařem pro hospodářství a produktivitu, jak je uvedeno v mém pověřovacím dopise, na realizaci dohodnutých reforem a investic stanovených v plánu členských států pro oživení a odolnost, a to ve lhůtě pro výdaje v roce 2026.

Během své kariéry jsem se na různých úrovních angažoval v řadě evropských politik a vím, jak důležitá je koordinace jejich pojetí a provádění. Budu-li potvrzen jako výkonný místopředseda, zavazuji se ke spolupráci mimo jiné s kolegy odpovědnými za zemědělství a potraviny, udržitelnou mobilitu a cestovní ruch, rybolov a modrou ekonomiku, aby tyto politiky byly integrované a fungovaly synergicky s cílem přispívat k prosperitě Evropské unie a jejích občanů.

Můj závazek k rovnosti žen a mužů je absolutní, neboť se domnívám, že pro fungování jakékoli společnosti je pozornost věnovaná genderové rovnosti nejenom povinností, ale především významnou příležitostí. Proto chci podporovat vyvážené zastoupení žen a mužů ve vedení, počínaje mým kabinetem, a jsem přesvědčen, že takové uspořádání povede k účinnější struktuře, která umožní lépe uchopit citlivé aspekty související s optimálním rozhodováním. Budu usilovat o uplatňování genderového hlediska v politice soudržnosti a ve všech ostatních oblastech svého portfolia.

Vždy jsem podporoval mladé lidi a investoval do nich, neboť to jsou právě oni, kdo činí společnost zdravější, inovativnější a dynamičtější. V souladu s politickými prioritami nově zvolené předsedkyně von der Leyenové se zavazuji k tomu, že začleňování hlediska mládeže do tvorby politik bude v mém portfoliu prioritou. Dialog EU s mládeží bude vynikající příležitostí k naslouchání potřebám a názorům mladých lidí. Těším se proto na svůj první dialog, který uspořádám během prvních 100 dnů od svého nástupu do funkce.

Vždy jsem jednal ve výlučném veřejném zájmu. Pokud budu potvrzen jako výkonný místopředseda, budu vykonávat své povinnosti ve výlučném evropském zájmu, přičemž budu plně respektovat ducha a literu Smluv, zejména povinnosti stanovené v čl. 17 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii (SEU). Nezávislost vždy charakterizovala mou osobní a politickou činnost a jako člen Komise nebudu vyžadovat ani přijímat pokyny od žádného členského státu, žádného jiného orgánu ani žádného jiného subjektu. Budu plně respektovat a ctít kodex chování členů Evropské komise a jeho ustanovení o střetu zájmů. Zavazuji se, že pokud budou zapotřebí nějaké změny, své prohlášení o zájmech neprodleně zaktualizuji.

2. Výkon funkce ve svěřeném portfoliu a spolupráce s Evropským parlamentem

Můžete přislíbit, že budete Parlament řádně informovat o své činnosti a o činnosti svých útvarů? Jakou podle Vás nesete odpovědnost vůči Parlamentu?

Jaké konkrétní přísliby můžete dát, pokud jde o Vaši interakci s Parlamentem a přítomnost na jeho půdě, a to jak ve výborech, tak v plénu, a pokud jde o transparentnost, spolupráci a skutečné zohledňování postojů Parlamentu a vstřícnost k jeho žádostem o legislativní podněty? Pokud jde o zamýšlené iniciativy nebo probíhající postupy, budete Parlamentu včas poskytovat tytéž informace a dokumenty jako Radě?

Pokud budu potvrzen jako výkonný místopředseda, zavazuji se poskytovat komplexní a podrobné informace o činnostech spadajících do mé odpovědnosti.

Evropský parlament a Komise jednají na základě svých historických institucionálních vztahů v úzké koordinaci, neboť oba tyto orgány jsou tlumočníky vůle k integraci a prosazují evropského ducha. Této vize se hodlám držet.

Z tohoto důvodu se rovněž domnívám, že je nezbytné zajistit transparentnost a odpovědnost vůči Evropskému parlamentu. Na základě zkušenosti, kterou jsem získal během deseti let působení v Evropském parlamentu a jako ministr pro evropské záležitosti, jih, politiky soudržnosti a národní plán pro oživení a odolnost, považuji za zásadní zajistit, aby byl Parlament v zájmu úspěšného fungování demokratického legislativního procesu odpovídajícím způsobem zapojen.

Podle mého názoru by se odpovědnost vůči Parlamentu neměla omezovat na podávání zpráv o rozhodnutích, ale měla by zahrnovat také neustálý a plodný dialog, který je základem řádné správy věcí veřejných. Bude nezbytné zahájit tyto dialogy od samého počátku.

Budu považovat Parlament i Radu za stejně důležité v jejich roli spolutvůrců právních předpisů a zajistím, aby se tato zásada odrazila ve sdílení příslušných informací z oblastí, které spadají do mé působnosti. Jedná se nejen o právní povinnost, ale také o základní požadavek na člena sboru komisařů, který je přímo odpovědný zvoleným poslancům Evropského parlamentu.

V politických směrech a pověřovacím dopise od nově zvolené předsedkyně von der Leyenové je zdůrazněn záměr dále posílit zvláštní vztahy mezi Evropským parlamentem a Komisí. Tuto vizi plně sdílím a zajistím pravidelný tok informací s příslušnými parlamentními výbory a budu se účastnit dvoustranných setkání. Budu se pravidelně účastnit interinstitucionálních jednání a budu-li požádán, zúčastním se plenárních zasedání a strukturovaných dialogů parlamentních výborů. Kromě toho zajistím rychlé a přesné odpovědi na otázky členů výborů týkající se mého portfolia.

V zájmu zajištění transparentnosti budu organizovat strukturované dialogy s příslušnými parlamentními výbory a budu plně dodržovat ustanovení Rámcové dohody o vztazích mezi Evropským parlamentem a Evropskou komisí, jakož i interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů.

Nově zvolená předsedkyně von der Leyenová se zavázala zajistit, že komisaři budou i nadále připraveni reagovat na parlamentní usnesení, která budou přijata většinou poslanců, předkládáním legislativních návrhů při plném respektování zásad proporcionality, subsidiarity a zlepšování právní úpravy. Kromě toho se nově zvolená předsedkyně domnívá, že je nezbytné posílit spolupráci v souvislosti s článkem 225 SFEU, a žádá komisaře, aby se účastnili strukturovaných dialogů s parlamentními výbory o dotčených usneseních. Tyto cíle plně podporuji, a pokud budu potvrzen, budu spolupracovat s Parlamentem ve všech fázích diskuse o usneseních. Jako dlouholetý poslanec Evropského parlamentu pevně věřím, že to pozitivně ovlivní výsledky naší práce.

Rozhodně podporuji vizi nově zvolené předsedkyně von der Leyenové, pokud jde o důležitost naší větší přítomnosti na místě. Budu-li potvrzen, zavazuji se pravidelně navštěvovat členské státy a jejich regiony, abych mohl posoudit výsledky politiky soudržnosti. Bude velmi důležité setkávat se s občany na celém území Unie, a to jak ve městech, tak ve venkovských a méně obydlených oblastech.

Nadcházející měsíce budou mít zásadní význam pro to, aby EU i nadále podporovala dlouhodobé reformy a investice, které přímo přispívají k posilování evropského růstu. Pro dosažení těchto cílů bude v souladu se Smlouvami nezbytné pracovat v součinnosti s Evropským parlamentem, Radou a Výborem regionů. Důležité bude rovněž naslouchat hlasům jednotlivých regionů a místních subjektů a zohlednit přitom, že každý z nich je citlivý na jiné aspekty a má svá specifika, aby se zajistilo, že jejich potřeby budou při navrhování posílené a modernizované politiky soudržnosti náležitě zohledněny. Bylo by mi ctí zastávat funkci v Evropské komisi, která je v roli strážkyně Smluv zásadně důležitým orgánem. Ve jménu společného zájmu Unie budu hájit naše hodnoty a vždy jednat v souladu se zásadou kolegiality. Budu úzce spolupracovat s ostatními komisaři a komisařkami na realizaci priorit stanovených předsedkyní von der Leyenovou.

Otázky Výboru pro regionální rozvoj

3. Budoucnost politiky soudržnosti – získané zkušenosti – zjednodušení

Jak vidíte budoucnost politiky soudržnosti po roce 2027? Jaké ponaučení by si v tomto ohledu podle Vás měla odnést Evropská komise a členské státy z předchozího programového období? Domníváte se, že hospodářská a sociální soudržnost a překonání regionálních rozdílů jsou stále platnými cíli? Jak hodláte zajistit, aby byl další víceletý finanční rámec (VFR) připraven tak, aby zohledňoval zásadu „nepoškodit soudržnost“? Hodláte politiku soudržnosti prosazovat jako investiční a solidární mechanismus sloužící všem regionům? Jak chcete zajistit rozvoj méně rozvinutých regionů a nabídnout adekvátní řešení problémů, kterým čelí městské oblasti? Jak hodláte chránit hlavní účel politiky soudržnosti a zajistit pro ni silný rozpočet v rámci VFR? Jak máte v úmyslu zvýšit flexibilitu politiky soudržnosti tak, aby mohla reagovat na nové potřeby, a jak chcete zvýšit její transparentnost, urychlit postupy plnění a zajistit její zjednodušení? Domníváte se, že prostředky politiky soudržnosti by měly být zreformovány podle modelu založeného na výkonnosti podobně jako v případě Nástroje pro oživení a odolnost (RRF)? Jak v tomto kontextu hodláte zajistit kontinuální plnění původních cílů politiky soudržnosti a jak zaručíte,

aby byl při jejím řízení a financování v budoucnu dodržován model sdíleného řízení a zásady lokálního přístupu, víceúrovňové správy a partnerství a zachována úloha místních a regionálních orgánů? Zvážíte, zda by bylo v příštím programovém období vhodné vytvořit účinný mechanismus, který by regionálním a místním orgánům, městům a obcím ve všech členských státech umožnil podle jejich konkrétních rozvojových potřeb přímý přístup k prostředkům vyčleněným na soudržnost?

Hospodářská, sociální a územní soudržnost je jedním z hlavních cílů Unie a má zásadní význam pro plný rozvoj a trvalý úspěch Unie. Politika soudržnosti ztělesňuje základní hodnoty Evropské unie – jednotu, solidaritu a spravedlnost pro všechny regiony. Posílení hospodářské, sociální a územní soudržnosti zvyšuje produktivitu, inovace a konkurenceschopnost. Moje vize politiky soudržnosti po roce 2027 se zaměřuje na podporu konvergence, snižování regionálních rozdílů a podporu všech regionů, zejména těch méně rozvinutých, s cílem zajistit trvalou hospodářskou, územní a sociální soudržnost. Příští víceletý finanční rámec (VFR) je dobrou příležitostí, abychom ve spolupráci s celostátními, regionálními a místními orgány navrhli posílenou a modernizovanou politiku soudržnosti a růstu. Politika soudržnosti v příštím víceletém finančním rámci musí být sladěna s širšími prioritami EU. Musí být také cílenější, jednodušší a účinnější. Regionální a sociální rozdíly budeme řešit tak, že nabídneme individuálně uzpůsobená řešení regionálních a místních výzev a pomůžeme regionům, včetně ostrovů a nejvzdálenějších regionů, srovnat krok s ostatními oblastmi. Součástí tohoto procesu bude provádění reforem a mobilizace investic, abychom pomohli vybudovat to, co komunita potřebuje ke své prosperitě.

Politika soudržnosti je ukotvena ve třech hlavních zásadách: lokální přístup, víceúrovňová správa a partnerství. Při vytváření víceletého finančního rámce na období po roce 2027 se postarám o to, aby byly tyto základní zásady dodržovány. Bude nutné, aby regionální a místní orgány měly ústřední roli při koncipování a provádění plánů, aby byla zajištěna co nejširší odpovědnost. Politika soudržnosti se musí umět přizpůsobit novým výzvám, jako jsou změna klimatu, digitální transformace a demografické změny, a musí posilovat sociální začleňování. Tato proměnná situace od nás vyžaduje, abychom byli nadále flexibilní a zaměření na budoucnost, avšak zůstali věrni politice soudržnosti jako základu jednoty a síly Unie.

Ačkoli jsme nepopiratelně dosáhli pokroku, regionální rozdíly přetrvávají a objevují se nové; některé regiony stagnují, neboť se potýkají s problémy, a to zejména v oblasti účinného využívání zdrojů. Samotné investice nestačí. Investice a reformy v rámci politiky soudržnosti by měly jít ruku v ruce s řešením dlouhodobých výzev, urychlením vzestupné konvergence našich území a realizací investic v praxi. Udržitelný regionální růst vyžaduje vyváženější přístup zahrnující správný regulační rámec, budování kapacit a strategické plánování. Posilování vnitrostátních a regionálních správních kapacit a zlepšování správy má rovněž zásadní význam pro účinnou správu finančních prostředků, provádění reforem a dosahování hmatatelných výsledků.

Je třeba dosáhnout dalšího zjednodušení s nižší administrativní zátěží a snazším přístupem příjemců, zejména malých a středních podniků a místních komunit, k finančním prostředkům. Zjednodušení postupů, omezení byrokracie a zvýšení transparentnosti prostřednictvím řídicích kontrol založených na posouzení rizik a lépe sladěná pravidla způsobilosti přístup k finančním prostředkům významně usnadní. Včasné zapojení místních a regionálních orgánů do rozhodovacích procesů přispěje k účinnějšímu využívání fondů, lepšímu sladění s regionálními potřebami a k většímu posílení postavení místních subjektů při plánování vlastního rozvoje. Dalším zásadním cílem je výkonnost. Ani euro z rozpočtu EU nesmí přijít nazmar. Musíme také umět lépe komunikovat se všemi občany EU o tom, co se z rozpočtu EU financuje. Výhledově bychom rovněž měli zužitkovat poznatky s modely zjednodušeného vyplácení, které přinesly určité snížení administrativní zátěže, aniž by byl ohrožen finanční dohled. Tyto změny budou mít pro zvýšení pružnosti a reakceschopnosti politiky soudržnosti zásadní význam.

Při plánování budoucnosti politiky soudržnosti bude třeba zvážit různé možnosti, posoudit přínosy každé z nich a zohlednit názory příslušných zúčastněných stran. Situace ohledně konečných příjemců finančních prostředků EU musí být transparentní, aby umožňovala sledovatelnost a odpovědnost. Budeme muset nalézt způsoby, jak omezit administrativní zátěž příjemců a prováděcích orgánů. Budeme také muset prozkoumat, jak nejlépe přepracovat politiku soudržnosti, aby pružněji reagovala na vznikající výzvy.

Podpora soudržnosti je sdílenou odpovědností EU a jejích členských států. Budu úzce spolupracovat se svými kolegyněmi a kolegy z Komise na zajištění toho, aby hospodářská, sociální a územní soudržnost zůstala ústředním prvkem příštího víceletého finančního rámce.

Politika soudržnosti bude i nadále podporovat všechny regiony, ale zvláštní pozornost bude věnovat méně rozvinutým regionům. V těchto regionech budou naší prioritou investice, které zlepší přístup k zaměstnání,

službám a infrastruktuře. Zároveň musíme zajistit, aby regiony, které zaostávají v ekologické a digitální transformaci, získaly nezbytnou podporu.

Městské oblasti čelí vlastním výzvám – od problémů s cenově dostupným bydlením po dopravní zácpy a environmentální udržitelnost. Pokud budu ve funkci komisaře potvrzen, navrhnu komplexní politický program pro města, který bude obsahovat jasnou vizi městského rozvoje, vymezí přístup EU k udržitelnému růstu měst a priority EU transponuje do konkrétních místních opatření. Aby se zajistilo, že žádné město nezůstane opomenuto, musí města a obce převzít odpovědnost a aktivně se podílet na navrhování a provádění politik. Budu-li ve funkci komisaře potvrzen, zavazuji se k úzké spolupráci s Evropským parlamentem na zajištění účinnějšího přístupu k financování pro města a místní a regionální orgány.

4. Propojení s reformami, právní stát, evropský semestr, podmíněnost

Devátá zpráva o soudržnosti zdůrazňuje, že je nutné prozkoumat, jak by bylo možné více propojit investice s reformami, tak aby měla politika soudržnosti maximální dopad. Zaznívají však obavy, že cíle politiky soudržnosti, tak jak jsou stanovené v článcích 174 a 175 SFEU, by mohly být oslabeny případným zavedením podmínek. Podporujete větší propojení mezi financováním politiky soudržnosti s hlavními vnitrostátními reformami? Pokud ano, jaké typy reforem by měly umožňovat přístup k finančním prostředkům? Zvažujete propojit přístup k prostředkům s evropským semestrem nebo se zásadami makroekonomické podmíněnosti? Zajistíte, aby členské státy nebo regiony s omezenými administrativními kapacitami nebyly nepřiměřeně znevýhodněny? Hodláte posílit provázání politiky soudržnosti s respektováním právního státu a za tímto účelem důsledněji uplatňovat horizontální základní podmínky, zejména dodržování Listiny základních práv EU? Jak zaručíte, aby neochota celostátních vlád provádět určité reformy nezablokovala přístup regionů k financování?

Devátá zpráva Komise o soudržnosti zdůrazňuje význam dalšího propojení investic s reformami, aby měla politika soudržnosti maximální dopad. Propojení konvergence a strukturálních reforem bude mít i nadále zásadní význam, jak vyplynulo ze zkušeností z období 2021–2027, kdy Unie již toto propojení posílila, zejména prostřednictvím sblížení s evropským semestrem. Doporučení pro jednotlivé země vydaná v posledních letech slouží jako vodítko pro identifikaci reformních a investičních potřeb členských států a budou i nadále určující pro přezkum v polovině období. V zájmu sladění reforem s investicemi a účinné podpory regionálního růstu a rozvoje jsme rovněž začlenili regionální a územní rozměr do programů, jako je Fond pro spravedlivou transformaci.

Výhody propojení evropského semestru a vyplácení finančních prostředků EU se projevily v Nástroji pro oživení a odolnost. EU tak byla schopna poskytnout přímou podporu členským státům při rozvoji a provádění dlouhodobých reforem a investic, které reagují na vnitrostátní výzvy a přímo přispívají k posilování udržitelného evropského růstu a právního státu. Kombinovaná podpora reforem a investic v rámci jednoho plánu se ukázala jako účinná a zvýšila soudržnost a účinnost a zlepšila součinnost.

Kromě toho byly v rámci fondů politiky soudržnosti zjednodušeny základní podmínky pro období 2021–2027, aby se zajistilo zavedení nezbytných rámců pro účinné provádění fondů. Například základní podmínka správy a řízení odvětví energetiky podnítila přizpůsobení a zavedení systémů certifikace energetické náročnosti. Podobným způsobem strategie pro inteligentní specializaci vyžadované v rámci základní podmínky pro specifický cíl „rozvoj a posílení výzkumných a inovačních kapacit a zavádění pokročilých technologií“ a „rozvoj dovedností pro inteligentní specializaci, průmyslovou transformaci a podnikání“ změnily způsob toho, jak jsou inovace financovány na regionální úrovni.

Při plnění rozpočtu musí členské státy a Komise zajistit dodržování Listiny základních práv Evropské unie a respektovat hodnoty Unie zakotvené v článku 2 SEU, které jsou relevantní pro plnění rozpočtu. Všechny operace financované podle nařízení o společných ustanoveních musí být v souladu s platným právem, což zahrnuje i dodržování Listiny základních práv. Horizontální základní podmínka týkající se Listiny navíc silně podpořila strukturální změny, zejména v oblasti reformy soudnictví. Tento pokrok byl realizován ve spojení s milníky pro oživení a odolnost a výročními zprávami o právním státu, v nichž se určily klíčové prvky reformy k zajištění účinné soudní ochrany. Kromě toho se na všechny fondy EU, včetně politiky soudržnosti, vztahuje nařízení o podmíněnosti dodržováním zásad právního státu. Jsem plně odhodlán tyto zásady dodržovat.

Nově zvolená předsedkyně von der Leyenová ve svých politických směrech zdůraznila, že budoucí dlouhodobý rozpočet bude investovat do prosazování právního státu a bude obsahovat záruky, aby bylo možné i nadále zajistit dodržování zásad právního státu. Zaprvé budou tyto záruky vycházet ze stálého uplatňování obecného režimu podmíněnosti, který se vztahuje na všechny finanční prostředky EU. Zadruhé se budeme muset poučit ze zkušeností, jež jsme získali při plnění stávajícího rozpočtu a provádění nástroje NextGenerationEU, jako je

například to, že potřebujeme užší vazbu mezi reformami a posílením právního státu. Z uplatňování různých nástrojů vyplynulo, že stále existuje prostor pro harmonizaci pravidel, aby byla ještě účinnější.

Politika soudržnosti je koncipována tak, aby umožňovala přizpůsobit investiční podporu regionálním a místním potřebám. Budu-li ve funkci výkonného místopředsedy pro soudržnost a reformy potvrzen, postarám se o to, aby reformy věrně reflektovaly regionální realitu a aby politika soudržnosti zůstala hnací silou růstu a konvergence ve všech regionech bez výjimky a aby zvyšovala jejich produktivitu, konkurenceschopnost a inovace. Proto budu nadále vést úzké dialogy se všemi regionálními a místními orgány s cílem identifikovat případné překážky v přístupu k finančním prostředkům EU a budu věnovat zvláštní pozornost tomu, aby bylo zajištěno, že tyto orgány budou plnit ústřední úlohu při navrhování i provádění politik.

Pro provádění a využívání fondů EU je nezbytně třeba zajistit odpovídající správní kapacitu v členských státech a regionálních a místních orgánech. Jsem si vědom toho, že správní kapacita v některých členských státech a regionech není dostačující. Pokud budu ve funkci potvrzen, hodlám i nadále podporovat budování kapacit členských států, pokud jde o: a) posílení veřejné správy a řízení a b) posílení kapacity pro realizaci (tj. navrhování a provádění) reforem, a to i prostřednictvím posílené digitalizace.

5. Východní regiony, rozšíření, evropský přeshraniční mechanismus (ECBM)

V kontextu pokračující války Ruska proti Ukrajině stojí pohraniční regiony EU, zejména východní a severní regiony, které hraničí s Ruskem, Běloruskem a Ukrajinou, před dvojí výzvou – musí posílit svou bezpečnost a současně oživit hospodářský a sociální rozvoj. Plánujete zahájit iniciativy nebo zavést zvláštní podpůrná opatření, která by těmto pohraničním regionům pomohla řešit jejich vážný ekonomický útlum? Jaký typ pomoci a jaké politické iniciativy hodláte upřednostňovat? Kromě vysokých nároků, které na rozpočet politiky soudržnosti kladou východní a severní regiony, bude rozpočet zatížen i plánovaným rozšířením o Ukrajinu, Moldavsko, země západního Balkánu a případně o Gruzii. Jak hodláte zajistit, aby rozpočet politiky soudržnosti pokryl rostoucí potřeby? Dále je nutné připomenout, že hospodářský útlum zhoršují nevyřešené přeshraniční správní a právní překážky, a to nejen v regionech postižených válkou Ruska, ale i v celé EU. Tyto překážky rozdělují vnitřní trh a na úrovni EU způsobují ztráty v řádu miliard eur a milionů pracovních míst. Vzhledem k těmto urgentním problémům (je nutné řešit potřeby pohraničních regionů postižených válkou a současně je nutné se připravit na rozšíření), bude Vaší prioritou ukončení interinstitucionálních jednání o nařízení o mechanismu řešení právních a správních překážek v přeshraničním kontextu, která jsou dlouhodobě v patové situaci?

Pohraniční regiony EU, zejména ty, které se nacházejí podél jejích vnějších hranic s Ruskem a Běloruskem, stojí před dvojí výzvou: musí posílit svou bezpečnost a současně oživit hospodářský a sociální rozvoj. Útočná válka Ruska proti Ukrajině měla na bezpečnost a hospodářský rozvoj těchto regionů přímý a vážný dopad.

K jeho zmírnění bylo zavedeno několik iniciativ. Především byly zdroje z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) ve výši 150 milionů eur, které byly původně přiděleny na programy Interreg s Ruskem a Běloruskem, přerozděleny na vnitřní programy přeshraniční spolupráce. Tím se zajistí, aby se všechny regiony EU sousedící s Ruskem a Běloruskem mohly účastnit alespoň jednoho vnitřního programu Interreg. Zadruhé, Komise posílila své závazky vůči programu Interreg tím, že vyhlásila cílené výzvy, zřídila informační místa a poskytla regionům sousedícím s Ruskem dodatečnou podporu. Pobaltské státy například podporuje v rozvoji regionální odolnosti iniciativa zaměřená na pomoc zaostávajícím regionům (*Catching-up Region Initiative* (CuRI)), která je realizována ve spolupráci se Světovou bankou.

Naopak regiony sousedící s Ukrajinou v posledních třech letech v přeshraniční spolupráci s Ukrajinou nejen pokračovaly, ale dokonce ji zintenzivnily. Komise přesměrovala dalších 135 milionů eur, které byly původně určeny na programy spolupráce s Ruskem a Běloruskem, na přeshraniční programy s Ukrajinou a Moldavskou republikou. Toto financování podporuje klíčová odvětví, jako je životní prostředí, zdravotní péče, vzdělávání a správa hranic. Na přeshraniční programy s Polskem, Slovenskem, Maďarskem a Rumunskem je z finančních prostředků EU vyčleněno téměř 400 milionů eur, včetně 67 milionů eur na iniciativu EU týkající se tras solidarity. Zachováním a rozšiřováním těchto přeshraničních programů chceme posílit užší spolupráci mezi regiony EU a Ukrajinou, pomoci při zvládání výzev a zároveň podpořit místní i ukrajinské hospodářské oživení.

Budu-li ve funkci potvrzen, budu nadále podporovat východní pohraniční regiony, které jsou útočnou válkou Ruska nejvíce postiženy, zejména při jejich úsilí přeorientovat své místní hospodářství. Iniciativa CuRI by mohla například poskytnout zajímavé impulsy pro vznik nových inovačních center nebo využití potenciálu těchto regionů k podpoře výroby energie z obnovitelných zdrojů, rozvoji nových ekosystémů pro zpracovatelský průmysl atd. V případě regionů sousedících s Ukrajinou a Moldavskem by se úsilí mohlo zaměřit na posílení vzájemného

propojení na všech úrovních (infrastruktura pro dopravu a digitální toky, inovační klastry, přístup k veřejným službám) a na přípravu na přistoupení k Unii. Budu rovněž spolupracovat s komisařkou pro rozšíření a spolu se postaráme o důkladné sledování pokroku, kterého dosahují země procesu rozšíření, pokud jde o jejich hospodářskou konvergenci s EU, jejich postupnou integraci do jednotného trhu a provádění klíčových reforem potřebných k co nejlepšímu využití finančních prostředků EU. To vše bude mít totiž zásadní význam pro hladké přistoupení k EU.

Rovněž budu prioritně řešit přetrvávající správní a právní přeshraniční překážky, kterým tyto regiony čelí. Plně podporuji uzavření interinstitucionálních jednání týkajících se nařízení o usnadnění přeshraničních řešení, která jsou dlouhodobě v patové situaci. Jsem si vědom toho, že pro občany žijící a pracující v příhraničních oblastech je to důležitá otázka. Proto mám v úmyslu úzce spolupracovat s členskými státy na řešení jejich obav a počítám s pokračující podporou ze strany Parlamentu, aby mohla být jednání urychleně zahájena. Bude to zásadní krok k odstranění překážek, které brání hospodářskému rozvoji a spolupráci v pohraničních regionech.

Pokud jde o dopad rozšíření na politiku soudržnosti EU, cíle politiky soudržnosti EU jsou platné i pro širší Unii, jak ve stávajících, tak v budoucích členských státech. V minulosti politika soudržnosti prokázala svoji úspěšnost v tom, že dokázala umocnit přínosy jednotného trhu a přispívat k nim, snižovala územní rozdíly a podněcovala vzestupnou sociálně-ekonomickou konvergenci mezi členskými státy a regiony. Při přípravě na širší Unii je třeba uvažovat o budoucnosti politiky soudržnosti komplexním způsobem. Není to však poprvé, co EU čeká rozšíření. Z minulosti se můžeme poučit, a tak zajistit, že politika EU bude i nadále prospěšná. To bude předmětem přezkumů politiky před rozšířením, které Komise provede začátkem roku 2025.

6. Ostrovy, vylidňování, právo zůstat, nejvzdálenější regiony (článek 349 SFEU), bydlení, území se zvláštními zeměpisnými a přírodními charakteristikami (článek 174 SFEU)

Unie v souladu s článkem 174 SFEU věnuje zvláštní pozornost řešení problémů znevýhodněných regionů, zejména regionů s velmi nepříznivými přírodními nebo demografickými podmínkami trvalého rázu. Jaká konkrétní opatření hodláte přijmout v duchu účinného uplatňování „práva zůstat“, aby se zabránilo vylidňování, zejména venkovských oblastí a malých měst, a aby se současně zajistil rovný přístup k základním veřejným službám? Jak hodláte zlepšit propojení regionů a podmínky bydlení, aby mohli lidé bydlet na ostrovech a v nejvzdálenějších, okrajových a příhraničních regionech a aby z nich neodcházeli? Jaká konkrétní opatření budete prosazovat, aby se v těchto regionech snížila administrativní zátěž MSP a aby se zlepšil jejich přístup k finančním prostředkům EU a na vnitřní trh? Domníváte se, že nazrála doba, aby Komise v rámci evropské strategie pro ostrovy (tzv. paktu pro ostrovy) a programu POSEI (program speciálně zaměřený na odlehlost a ostrovní charakter) vypracovala program pro dopravu?

Jsem přesvědčen, že se musíme zabývat specifickými hospodářskými a sociálními výzvami ostrovů a nejvzdálenějších regionů, jako je bydlení, doprava, vzdělávání, zdravotní péče, vodohospodářství a nakládání s odpady. Každý z těchto regionů se v oblasti rozvoje potýká s odlišnými problémy, proto je nelze snadno nahlížet jako celek. Politika soudržnosti v souladu se Smlouvou vždy věnovala zvláštní pozornost ostrovům a nejvzdálenějším regionům, a pokud budu ve funkci potvrzen, budu v této činnosti ještě usilovněji pokračovat.

Každý ostrov je jiný a každý čelí řadě odlišných výzev, včetně různé úrovně hospodářského růstu a demografických trendů. Některé ostrovy zažívají demografický růst, jinde naopak počet obyvatel klesá. Tyto odlišné potřeby vyžadují individuálně přizpůsobené přístupy. Přesně to bude politika soudržnosti dělat: podpoří vnitrostátní a regionální programy, aby na tyto problémy adresně reagovaly. I nadále budu ostrovy podporovat finančními prostředky, osvědčenými postupy a specifickými územními strategiemi. Kromě toho budu spolupracovat s ostatními komisaři a komisařkami na tom, aby specifika ostrovů byla zohledněna ve všech příslušných politikách EU. Devátá zpráva Komise o soudržnosti zdůrazňuje, že pro venkovské oblasti, malá města a další znevýhodněné regiony představuje vylidňování a stárnutí obyvatelstva významné riziko. Domnívám se, že bychom na tyto problémy měli reagovat konkrétními opatřeními, přičemž je třeba zajistit, aby občané mohli zůstat ve svých místních komunitách. Zaprvé, zlepšení veřejných služeb a kvalita života – „právo zůstat“ závisí na přístupu k základním službám, jako je zdravotní péče, vzdělávání, bydlení a veřejná doprava. Budu se zasazovat o další investice do těchto oblastí s cílem pomoci předcházet vylidňování a přilákat nové obyvatele, včetně mladých rodin a odborníků. Zadruhé, zásadní význam má řešení digitální propasti. Posílení digitální gramotnosti a poskytování spolehlivých online služeb, včetně vysokorychlostního internetu a sítí 5G, posílí konkurenceschopnost těchto regionů. Omezí se tak odliv obyvatel a umožní výkon práce mimo pracoviště a online vzdělávání, přibudou nové příležitosti, a mladí odborníci a rodiny tak budou více motivováni k tomu, aby v těchto oblastech zůstávali nebo se do nich vraceli. Zatřetí, pro vytváření pracovních míst a udržení mladých talentů je třeba podporovat místní ekonomiky a inovace. Klíčová bude podpora podnikání ve venkovských oblastech a

pokračující podpora malých a středních podniků, udržitelného zemědělství a oběhového hospodářství. Budování inovačních ekosystémů v těchto regionech může podpořit ekonomickou odolnost a dlouhodobý růst. Začtvrté, klíčovou prioritou politiky soudržnosti je podpora udržitelného rozvoje, zejména ve venkovských a příhraničních regionech, se zaměřením na ekologickou a digitální transformaci. Investice do energie z obnovitelných zdrojů, udržitelné dopravy a ochrany životního prostředí zlepší životní podmínky a vytvoří nová zelená pracovní místa.

Zásadní význam má přizpůsobení podpory regionálním potřebám. Postarám se o to, aby politika soudržnosti zůstala pružná a lokálně orientovaná a přizpůsobovala se konkrétním výzvám. Prostřednictvím úzkého partnerství s místními a regionálními orgány můžeme investice a reformy přizpůsobit tak, aby odpovídaly jedinečným potřebám těchto regionů, a zajistit, aby žádný z regionů nezůstal opomenut. Pokud jde o regionální propojení a bydlení, mou prioritou bude zlepšit dopravní a digitální infrastrukturu s cílem zajistit, aby lidé na ostrovech, v nejvzdálenějších regionech a v okrajových a příhraničních regionech zůstali propojeni s širšími evropskými uzly. Dopravní propojení má zásadní význam pro přístup k pracovním místům, základním službám, vzdělávání a zdravotní péči, jakož i pro pohyb zboží. Budu spolupracovat s komisařem odpovědným za dopravu, abychom prostřednictvím investic do udržitelné mobility a multimodální dopravy zlepšili železniční a další spojení veřejnou hromadnou dopravou mezi těmito regiony a hlavními evropskými uzly.

Neméně důležitá je digitální konektivita. Budu se zasazovat o investice do vysokorychlostního internetu a sítí 5G ve venkovských, okrajových a přeshraničních regionech s cílem usnadnit výkon práce mimo pracoviště, online vzdělávání a digitální poskytování služeb, aby tyto oblasti byly atraktivnějším místem pro investice i život. Zásadní význam má rovněž řešení problematické mobility ve vzdálených a ostrovních regionech.

Bude nezbytné začlenit základní služby, jako je zdravotní péče, vzdělávání a péče o děti, do investic v rámci politiky soudržnosti s cílem zabránit vylidňování a zvýšit atraktivitu těchto regionů pro jejich obyvatele. Toho bude dosaženo posílením přeshraniční spolupráce, umožněním sdílených služeb a podporou inteligentních řešení, jako je telemedicína a elektronické učení. Toto úsilí doplní iniciativu „Čistá energie pro ostrovy EU“ financovanou z prostředků EU, která pomáhá ostrovům vyrábět vlastní udržitelnou, nízkonákladovou energii, a tím přispívá k přístupu ostrovních komunit k cenově dostupné a udržitelné energii.

Aby právo zůstat skutečně platilo, musíme se postarat, aby lidé, zejména osoby, které se příliš dlouho nacházejí mimo trh práce a hledají nové příležitosti, měli přístup ke kvalitním pracovním místům. Jednou z konkrétních iniciativ v tomto ohledu je Plán pro kvalitní pracovní místa, který má být vypracován ve spolupráci se sociálními partnery. V této věci budu spolupracovat s výkonnou místopředsedkyní zodpovědnou za portfolio „Lidé, dovednosti a připravenost“. Pokud jde o přístup ke službám, a zejména k základním službám, strategickou úlohu bude hrát budoucí Strategie EU pro boj proti chudobě, jež bude také reagovat na územní aspekty chudoby.

Politika soudržnosti bude i nadále přispívat k cenově dostupnému a udržitelnému bydlení. Budu usilovat o to, aby do právních předpisů byly zavedeny prvky flexibility, díky kterým budou moci členské státy v rámci politiky soudržnosti zdvojnásobit své investice do cenově dostupného bydlení. Takové investice by mohly směřovat do renovací stávajícího domovního a bytového fondu či zlepšení energetické účinnosti a podpořit nový rozvoj přizpůsobený regionálním potřebám. Cenným rámcem pro tuto práci může být Nový evropský Bauhaus. Rovněž poskytneme technickou pomoc a podporu při budování kapacit městům a zúčastněným stranám, aby se zajistila integrace projektů bydlení do širší městské infrastruktury. Zároveň spolu s výkonnou místopředsedkyní pro čistou, spravedlivou a konkurenceschopnou transformaci povedeme revizi pravidel státní podpory, která by umožnila opatření na podporu bydlení, zejména pro cenově dostupné energeticky účinné a sociální bydlení.

Jsem odhodlán zasazovat se o přizpůsobenou místně orientovanou podporu, která zajistí, aby se v budoucí politice soudržnosti odrážely specifické potřeby regionů. To zahrnuje zjednodušení postupů podávání žádostí a zpráv s cílem snížit administrativní zátěž malých a středních podniků, omezit byrokracii a usnadnit místním podnikům přístup k finančním prostředkům EU a účast na jednotném trhu. Včasná spolupráce s místními a regionálními orgány má zásadní význam pro sladění financování z fondů EU s místní realitou. Iniciativy, jako je Enterprise Europe Network (EEN) a Evropská platforma spolupráce mezi klastry, budou i nadále poskytovat klíčovou podporu malým a středním podnikům tím, že jim pomohou orientovat se ve složitých právních předpisech, zajistit unijní finanční prostředky a navázat kontakt s obchodními partnery. Síť EEN hraje klíčovou úlohu v odlehlých regionech a nabízí individualizované poradenství k programům, jako je Horizont Evropa a InvestEU. Usnadňuje rovněž přeshraniční partnerství, což malým a středním podnikům umožňuje proniknout na nové trhy a účinněji rozšiřovat svou činnost.

Budu rovněž podporovat nepřetržitý dialog se zúčastněnými stranami s cílem zajistit, aby mechanismy financování reagovaly na jejich vyvíjející se potřeby a aby případné překážky byly vždy urychleně odstraněny. Tato kontinuální

angažovanost zajistí, aby ostrovy a okrajové regiony, včetně nejvzdálenějších regionů, nezůstaly v rozvojovém úsilí EU opomenuty.

Politika soudržnosti vybízí všechny členské státy a regiony, aby podporovaly své ostrovy. Venkovské oblasti na ostrovech jsou navíc zahrnuty v Dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti a jejím Akčním plánu pro venkov, jakož i v Paktu pro venkov. Pokud jde o navrhovaný program POSEI pro dopravu, budu se snažit co nejlépe využít stávající nástroje a identifikovat nedostatky, než zvážím nová řešení.

7. Přírodní katastrofy, mimořádné situace

Evropa stále častěji zažívá stále vážnější pohromy spojené s počasím, jako jsou extrémní horka, bouřky, záplavy vnitrozemských a pobřežních regionů, sucha a požáry. Jak hodláte účinněji řešit jejich okamžité i dlouhodobé dopady? Jak především zamýšlíte zlepšit přidělování rozpočtových prostředků, způsobilost a řízení stávajícího Fondu solidarity EU? Jaká další konkrétní opatření, včetně preventivních opatření, byste ve VFR od roku 2027 navrhl pro řešení přírodních katastrof, aniž by se negativně dotkla hlavního účelu politiky soudržnosti? Jaké kroky byste v kontextu vodohospodářství navrhl ke zmírnění dopadů povodní a such na nejzranitelnější regiony? Navrhl byste rovněž aktualizaci strategií EU, jež mají zmírnit ohrožení pobřežních a horských regionů změnou klimatu?

Nově zvolená předsedkyně von der Leyenová ve svých politických směrech zdůraznila, že obrovským rizikem pro naši bezpečnost je dopad změny klimatu. Extrémní počasí způsobující povodně, požáry a sucho nadále pustoší oblasti Evropy, a to po celý rok a v celé Unii. Předsedkyně se zavázala k přijetí Evropského plánu pro přizpůsobení se změně klimatu, který obsahuje konkrétní opatření pro předcházení přírodním katastrofám. Budu-li jako výkonný místopředseda potvrzen, chci k tomuto plánu přispět. Řešení přírodních katastrof vyžaduje okamžité kroky a silné zaměření na vnitrostátní, místní a regionální preventivní opatření. Prioritou budou i nadále přírodě blízká řešení (opětovné zalesňování, mokřady a další zelená infrastruktura). V zájmu účinného zmírnění rizik musí být na všech úrovních správy zavedeny proaktivní strategie, které budou podpořeny cílenými investicemi a reformami.

Politika soudržnosti je v současnosti největším zdrojem financování EU pro zvládání rizik katastrof, zaměřuje se na opatření v oblasti prevence a připravenosti v regionech v celé EU, přičemž na zvládání rizik katastrof (snížení rizika povodní a požárů; ekosystémové přístupy; přírodní a člověkem způsobená rizika nesouvisející se změnou klimatu) je v programovém období 2021–2027 vyčleněno 14 miliard eur. Komise nedávno navrhla zvýšit flexibilitu fondů politiky soudržnosti, aby v případě přírodních katastrof rychle poskytovaly dodatečnou a účinnou podporu.

Fond solidarity EU (EUSF) poskytuje podporu po závažných katastrofách a představuje konkrétní evropský příspěvek k nouzové pomoci a úsilí o obnovu a rekonstrukci. Fond solidarity EU má doplňovat úsilí členských států, nikoli je nahrazovat. Zásadními kroky je proto posílení vnitrostátních systémů financování rizik katastrof a budování kapacit na vnitrostátní úrovni. Členské státy musí být dobře vybaveny pro zvládání katastrof menšího rozsahu, přičemž je třeba zajistit, aby v případě, že rozsah katastrofy překročí jejich kapacity, byly k dispozici prostředky z Fondu solidarity EU. Vzhledem k tomu, že katastrofy související s klimatem jsou stále intenzivnější, musíme posílit solidární opatření. Nejekonomičtější způsob je zajistit, aby každá investice byla navržena tak, aby odolávala dopadům klimatu. To je totiž mnohem levnější varianta než rekonstrukce po katastrofách.

Pokud jde o dlouhodobější dopady, hodlám klást větší důraz na preventivní opatření. Měli bychom upřednostňovat přírodě blízká řešení. Tato opatření účinně snížila dopad přírodních katastrof a zároveň přispěla k biologické rozmanitosti a přizpůsobení se změně klimatu.

Je rovněž zapotřebí zaujmout komplexní přístup k vodohospodářství, který by se zabýval předcházením povodním i zmírňováním sucha. Zatímco politika soudržnosti již podporuje opatření v oblasti vodohospodářství, plány pro řízení rizika katastrof musí být navrhovány tak, aby zohledňovaly dopady změny klimatu.

Investice do ochrany před povodněmi a odolnosti vůči suchu musí být úzce sladěny s vnitrostátními a regionálními strategiemi řízení rizik. Rámec pro základní podmínky zvýšil účinnost těchto investic a měli bychom prozkoumat způsoby, jak tyto podmínky dále přizpůsobit specifickým potřebám jednotlivých členských států a regionů. Tyto způsoby by mohly zahrnovat posílení infrastruktury, aby odolávala extrémnímu počasí, zlepšení systémů včasného varování a plné začlenění opatření na přizpůsobení se změně klimatu do místního a regionálního plánování. Změna klimatu zhoršuje již existující izolovanost lokalit a znesnadňuje obyvatelům pobřežních, horských nebo odlehlých oblastí přístup ke zdravotní péči, vzdělávání a čisté vodě. Posílení dopravní a digitální infrastruktury pomůže nejen zmírnit dopad přírodních katastrof, ale také zvýšit odolnost těchto komunit.

Prioritou bude i nadále ochrana zájmů a odolnosti pobřežních komunit EU, neboť v pobřežních komunitách a regionech žije 40 % obyvatelstva EU. Předpokládá se, že hospodářské škody způsobené pobřežními záplavami v EU, které nyní dosahují jedné miliardy eur ročně, v nadcházejících letech v důsledku globálního oteplování prudce porostou. Pakt pro oceány pod vedením komisaře pro rybolov a oceány se zaměří na to, jak by bylo možné tyto pobřežní komunity podpořit. Tento pakt posílí holistický přístup, který integruje environmentální, hospodářský a sociální rozměr, a zajistí, aby do správy oceánů byly zapojeny všechny zúčastněné strany, včetně místních pobřežních komunit a průmyslových odvětví. Stanoví rámec pro zdravé, odolné a produktivní oceány a pobřežní oblasti, čímž sníží jejich zranitelnost vůči změně klimatu.

Otázka Rozpočtového výboru

8. Jakým způsobem hodláte v praxi plnit svěřený úkol „sladit politiku soudržnosti se širšími cíli EU a zmodernizovat ji tak, aby byla cílenější, jednodušší a účinnější a pomohla uvést do pohybu reformy a investice“? Jak bude politika soudržnosti splňovat požadavek znovu zvolené předsedkyně Komise, aby byl příští dlouhodobý rozpočet EU sestaven podle přístupu založeného na politikách? Pokud má být rozpočet plněn podle „zvláštního plánu pro každou zemi, který spojuje klíčové reformy s investicemi“, jak zajistíte dostatečnou flexibilitu a současně zřetelnou auditní stopu, jasnou evropskou přidanou hodnotu výdajů, o nichž rozhodují i regionální a místní orgány, a jejich silný přeshraniční rozměr, skutečně rentabilní investice a rovné postavení Parlamentu s Radou při plnění a monitorování fondů?

Nově zvolená předsedkyně von der Leyenová mi svěřila úkol učinit z politiky soudržnosti klíčovou hnací sílu unijních reforem a investic. Považuji to za příležitost k modernizaci a posílení její úlohy při snižování hospodářských, sociálních a územních rozdílů, podpoře vzestupné konvergence, zvyšování produktivity, inovací a konkurenceschopnosti a podpoře regionálních a místních orgánů. Jsem odhodlán postarat se o to, aby byla politika soudržnosti v souladu s širšími prioritami EU, aby byla jednodušší a cílenější a aby našim občanům a podnikům nadále přinášela hmatatelné výhody.

V první řadě, ačkoli je podpora hospodářské, sociální a územní soudržnosti sama o sobě cílem Unie, musí být politika soudržnosti plně v souladu se strategickými prioritami EU, včetně konkurenceschopnosti, ekologické a digitální transformace a hospodářské a sociální odolnosti. Tím se zajistí, že při úsilí o silnější a udržitelnější Evropu nebude opomenut žádný region, ať už městský, venkovský nebo nejvzdálenější region. Příští víceletý finanční rámec k tomu poskytne jedinečnou příležitost.

Středobodem budoucí politiky soudržnosti bude partnerství s regionálními a místními orgány. Tyto orgány jsou klíčem k tomu, aby za naše politická opatření byla přijímána široká odpovědnost a aby naše investice byly dobře zacílené a v praxi účinné. Ve svém pověřovacím dopise jsem byl výslovně požádán, abych věnoval zvláštní pozornost zapojení regionálních a místních orgánů. Pokud budu jako výkonný místopředseda potvrzen, budu udržovat úzký dialog se všemi příslušnými regionálními a místními orgány, abych identifikoval všechny překážky v přístupu k finančním prostředkům EU, a budu věnovat zvláštní pozornost partnerství s těmito orgány, aby se tak podpořila odpovědnost a konkrétní realizace investic a reforem.

Při přípravě příštího víceletého finančního rámce a s cílem zajistit správné zaměření politiky soudržnosti budeme úzce spolupracovat s celostátními, regionálními a místními orgány. Tím, že se zaměříme na společné priority EU, jako je snižování rozdílů, podpora hospodářské, sociální a územní soudržnosti a zvyšování konkurenceschopnosti, zajistíme, že naše investice budou mít měřitelný dopad. Za tímto účelem budu spolupracovat s členskými státy na využívání fondů soudržnosti ve prospěch zásadních reforem v oblasti veřejných služeb, vzdělávání, zdravotní péče, dopravy a digitální konektivity. Tyto reformy vytvoří podmínky pro prosperitu podniků a posílení komunit, zejména v regionech, jimž hrozí zaostávání.

Politika soudržnosti bude rovněž nadále podporovat přeshraniční spolupráci jako zásadní součást evropské integrace. Zlepší dopravu, digitální konektivitu a veřejné služby, a tak posílí propojení mezi regiony a přispěje k sociální soudržnosti a hospodářskému růstu.

Zjednodušená politika soudržnosti rovněž pomůže snížit administrativní zátěž a zlepšit účinnost. Další přínosy bude mít mobilizace fondů soudržnosti na přilákání dalších soukromých a vnitrostátních investic. Tímto přístupem se nejenom maximalizuje dopad finančních zdrojů EU, ale také se zajistí, aby každé euro vynaložené z rozpočtu na soudržnost přineslo jasnou evropskou přidanou hodnotu a podpořilo konvergenci a konkurenceschopnost na všech územích.

Politika soudržnosti musí být cílenější a strategičtější, ale aby byla úspěšná, musí být nezbytně flexibilní.

Zároveň musíme zachovat jasnou auditní stopu a důkladný finanční dohled. Politiky soudržnosti budou splňovat nejvyšší standardy ochrany finančních zájmů EU. Politika soudržnosti musí zajistit optimální využití prostředků a každá investice musí prokázat svou evropskou přidanou hodnotu. Za tímto účelem jsem odhodlán zachovat přísné mechanismy monitorování a hodnocení, které zajistí transparentnost, odpovědnost a účinnost financování EU. Evropský parlament bude mít v otázce dohledu nad prováděním politiky soudržnosti klíčovou úlohu, a zabezpečí tak plné dodržování demokratické kontroly.

Budu trvat na přístupu, který zajistí transparentní tok informací, a během celé fáze provádění budu připraven ke spolupráci na vysoké úrovni mezi orgány.

Otázka Hospodářského a měnového výboru

Provádění Nástroje pro oživení a odolnost

9. Uvážíme-li míru čerpání prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost (RRF), domníváte se, že je RRF dostatečně rychlý a cílený pro oživení hospodářství po krizi COVID-19? Jak hodláte jako příslušný komisař zajistit co nejúčinnější vynakládání prostředků RRF? Budete vyžadovat vrácení prostředků, které byly převedeny členským státům, v případech, kdy investice pravděpodobně nebudou ukončeny do roku 2026? Chápete RFF jako precedent pro řešení krizí a významných nedostatků ve financování?

Domnívám se, že Nástroj pro oživení a odolnost skutečně byl rychlý i cílený nástroj, jenž podpořil oživení hospodářství po krizi COVID-19. Ostatně ke konci srpna 2024 již bylo členským státům vyplaceno více než 40 % finančních prostředků přidělených v rámci nástroje, téměř 50 % grantů a více než 30 % úvěrů. Ve srovnání s předchozími výdajovými programy EU se jedná o historickou míru čerpání.

Nástroj pro oživení a odolnost zásadně přispěl k podpoře hospodářského oživení po pandemii, a to několika způsoby. V důsledku krize COVID-19 zůstaly veřejné investice nejen stabilní, ale dokonce vzrostly ze 3 % HDP v roce 2019 na 3,5 % v roce 2023, přičemž k téměř polovině tohoto růstu došlo díky podpoře EU, zejména prostřednictvím Nástroje pro oživení a odolnost. Kromě toho samotné oznámení nástroje NextGenerationEU v roce 2020 přispělo spolu s dalšími vnitrostátními a unijními politickými opatřeními k zúžení výnosových spreadů státních dluhopisů. Klíčovou úlohu při nastartování oživení EU zároveň mělo předběžné financování v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, neboť poskytlo členským státům okamžitý dodatečný fiskální prostor a po pandemii fungovalo jako stabilizátor; model provádění tohoto nástroje, který odměňuje pokrok při provádění, pak členským státům poskytoval trvalou finanční podporu.

Nástroj pro oživení a odolnost však nebyl pouze krizovým nástrojem, ale také nástrojem ke zvýšení odolnosti EU a posílení našich ekonomik a společností a jejich připravenosti na budoucnost. Nástroj pro oživení a odolnost stimuloval ekonomiku a zároveň podporoval konvergenci, neboť jeho klíč pro přidělování prostředků byl uzpůsoben tak, aby se podpora soustředila na členské státy s nižšími příjmy a zranitelnější členské státy, které byly pandemií zasaženy nejvíce. Kromě toho požadavek, aby plány pro oživení a odolnost řešily všechny výzvy identifikované v doporučeních pro jednotlivé země nebo jejich významnou část, umožnil Nástroji pro oživení a odolnost zaměřit se na konkrétní potřeby každého členského státu a zároveň podporovat společné priority EU.

Podle analýzy, která byla vypracována v rámci hodnocení v polovině období, Nástroj pro oživení a odolnost velmi účinně podporoval společné priority EU a provádění klíčových, dlouho očekávaných strukturálních reforem. Ambiciózní plány pro oživení a odolnost podpořily pokrok ve všech šesti pilířích vymezujících oblast působnosti nástroje, včetně zejména ekologické a digitální transformace a sociálně-ekonomické konvergence.

Toto úsilí však zdaleka neskončilo. Nejlepším způsobem, jak zajistit co nejúčinnější využívání nástroje, je pomoci členským státům, aby do roku 2026 plně splnily své závazky. Jedná se o naši kolektivní odpovědnost a klíčovou nadcházející výzvu jak pro členské státy, tak pro Komisi. Budu-li tedy jako výkonný místopředseda potvrzen, budu spolupracovat s komisařem pro hospodářství a produktivitu na tom, aby členské státy mohly uskutečnit dohodnuté reformy a investice stanovené v plánech pro oživení a odolnost ve lhůtě pro výdaje v roce 2026, jak je stanoveno v mém pověřovacím dopise. Cílem je a bude dosáhnout úplného provedení závazků, a tudíž i úplného vyplacení finančních prostředků přidělených v rámci Nástroje pro oživení a odolnost.

Je důležité mít na paměti, že Nástroj pro oživení a odolnost byl navržen s jasnými pravidly a spolehlivým rámcem založeným na výkonnosti. Financování z Nástroje pro oživení a odolnost je vázáno na dosažené výsledky. Pokrok členských států při provádění reforem a investic se měří milníky a cíli, které jsou vhodně rozloženy v celém

průběhu trvání nástroje, aby bylo možné sledovat provádění na základě jasných výchozích hodnot a cílů, jichž má být dosaženo. Nástroj pro oživení a odolnost odměňuje tento pokrok vyplácením částek spojených s dosažením milníků a cílů.

S blížící se konečnou lhůtou v roce 2026 bude Komise průběžně posuzovat, zda členské státy plní své závazky a zda do té doby dokáží dosáhnout konečných milníků a cílů. Pokud by tomu tak nebylo, budu podle stávajícího legislativního rámce spolupracovat s příslušnými členskými státy na tom, jak změnit jejich plány a zajistit, že se fondy zaměří na stejně ambiciózní alternativní investice, které lze dokončit během trvání nástroje. Budou-li navzdory tomuto úsilí některé z posledních milníků nebo cílů stále považovány za neuspokojivě splněné, nebude vyplacena odpovídající částka.

V příštích pěti letech se Komise chce stát „Komisí investic“, jak uvedla předsedkyně von der Leyenová v politických směrech. Během předchozího mandátu se Evropa vydala cestou ambiciózního programu modernizace. Nástroj NextGenerationEU poskytuje významnou investiční podporu a pomáhá uvolnit finanční prostředky potřebné pro ekologickou, digitální a sociální transformaci. Díky provádění tohoto nástroje teď víme, jak důležité jsou v souvislosti s našimi výdaji požadavky na jednoduchost a flexibilitu, rychlost a strategické zaměření. Naučili jsme se však také, že je třeba zlepšit zapojení místních a regionálních orgánů, zúčastněných stran a sociálních partnerů, jakož i stávající auditní a kontrolní rámec. Tyto poznatky by se měly odrazit v našich budoucích politikách financování.

Investiční potřeby Evropy však nelze financovat pouze z veřejných prostředků. Jak bylo zdůrazněno ve zprávě Maria Draghiho a Enrica Letty, většina těchto investic bude muset pocházet ze soukromého sektoru. Veřejný sektor sice hraje také rozhodující úlohu při stanovení správných rámcových podmínek, např. prostřednictvím unie kapitálových trhů, avšak EU může rovněž vytvářet pobídky a využít pákový efekt pro soukromý sektor.

Otázka Výboru pro zaměstnanost a sociální věci

10. Ve svém pověřovacím dopise uvádíte, že „všichni občané mají mít skutečné právo zůstat, a že je proto nutné vycházet vstříc potřebám komunit“ a zejména „řešit rozdíly mezi regiony“. Toto předsevzetí se dotýká mimo jiné politiky zaměstnanosti a sociální politiky, včetně sociálního začlenění. Jaké konkrétní návrhy a opatření plánujete k řešení tohoto problému a ke zlepšení přístupu ke kvalitním sociálním službám a službám zaměstnanosti? Jak mohou podle Vás k tomuto cíli, a obecněji k účinnému provádění evropského pilíře sociálních práv, přispět plány Nástroje pro oživení a odolnost?

S ohledem na závazek EU podporovat mimoústavní péči a zajistit, aby osoby se zdravotním postižením, děti a další skupiny ve zranitelném postavení požívaly stejných práv, jak plánujete zajistit, aby budoucí financování z prostředků EU a politika soudržnosti účinně podporovaly komunitní péči a cenově dostupné bydlení? Jak hodláte při hledání řešení spolupracovat s kandidátem na komisaře Danem Jørgensenem?

Budu-li ve funkci potvrzen, podniknu konkrétní kroky, kterými zajistím, aby překonávání regionálních rozdílů zůstalo klíčovou prioritou politiky soudržnosti. Budu usilovat o to, aby občané měli skutečné právo zůstat v místě, které nazývají svým domovem, a ve své komunitě, a to zlepšením přístupu k veřejným službám a soukromým činnostem, kvalitním pracovním místům, vzdělávání a dovednostem, zdravotní péči, dopravě a digitální konektivitě. To bude zahrnovat nasměrování investic do regionů, které čelí hospodářské stagnaci, vylidňování a rozvojové pasti, zejména do těch, které v ekologické a digitální transformaci zaostávají. V zájmu účinného řízení fondů budu úzce spolupracovat s místními a regionálními orgány na posílení jejich správních kapacit a postarám se o to, aby rozvojové strategie byly přizpůsobeny jejich specifickým potřebám.

Pokud jde o sociální rozměr politiky soudržnosti, budu při plnění ambiciózních cílů stanovených v mém pověřovacím dopise dále vycházet ze zásad evropského pilíře sociálních práv. Pro stávající programové období 2021–2027 již máme postaveny pevné základy. Evropský sociální fond plus (ESF+) pomáhá zejména zlepšit dostupnost a kvalitu sociálních služeb ve všech regionech EU, zejména pro zranitelné skupiny a osoby se zdravotním postižením.

Do budoucna bude muset mít politika soudržnosti silný sociální rozměr, aby bylo zajištěno účinné právo zůstat. Na dosažení tohoto cíle budu úzce spolupracovat s ostatními komisaři a komisařkami, zejména s výkonnou místopředsedkyní odpovědnou za portfolio „Lidé, dovednosti a připravenost“. Budu rovněž aktivně spolupracovat s komisařkou pro připravenost a řešení krizí, která je odpovědná za rovnost, s cílem zlepšit přístupnost a služby pro osoby se zdravotním postižením. Unie by měla i nadále pracovat na tom, aby se právo osob se zdravotním

postižením na nezávislý život a začlenění do společnosti prosazovalo i v praxi. I v tomto případě hrají fondy EU důležitou úlohu při podpoře deinstitucionalizace.

Budu rovněž vycházet ze zkušeností získaných z provádění z Nástroje pro oživení a odolnost. Tento nástroj zásadně přispěl k sociální agendě EU a evropskému pilíři sociálních práv, a to i v oblasti rovnosti žen a mužů a rovných příležitostí. Významnou částí nástroje jsou opatření v sociální oblasti, jež přispívají k evropskému pilíři sociálních práv a představují téměř 163 miliard eur, což je více než 25 % celkové finanční podpory v rámci Nástroje pro oživení a odolnost. Téměř všechny národní plány například zahrnují opatření na posílení systémů zdravotní péče a posílení dovedností, vzdělávání a odborné přípravy. Většina národních plánů zahrnuje také aktivní politiky trhu práce a opatření ke zvýšení účinnosti veřejných služeb zaměstnanosti. Většina národních plánů pro oživení a odolnost rovněž zahrnuje opatření zaměřená na zlepšení sociální ochrany a sociálních služeb a na podporu sociálního bydlení.

Cenová dostupnost bydlení je navíc pro evropské občany důležitým zájmem a Evropané zde očekávají rozhodné kroky. Nově zvolená předsedkyně von der Leyenová oznámila v politických směrech vůbec první Evropský plán dostupného bydlení. Budu-li ve funkci potvrzen, budu úzce spolupracovat s komisařem pro energetiku a bydlení na aspektech souvisejících s problémy v oblasti bydlení. V souladu se svým pověřovacím dopisem budu přispívat k Novému evropskému Bauhausu a k Evropskému plánu dostupného bydlení, zejména dodáváním likvidity do trhu s bydlením a zajištěním toho, aby členské státy mohly v rámci politiky soudržnosti zdvojnásobit plánované investice do cenově dostupného bydlení. Z hlediska politiky soudržnosti bude tato činnost úzce propojena s prací na tom, abychom občanům zajistili účinné právo zůstat.

Kvalita fondu budov, který je největším spotřebitelem energie v Evropě, je klíčová pro dosažení našich cílů v oblasti klimatu a energetiky a pro snížení životních nákladů. Renovace jsou důležitou příležitostí ke zvýšení energetické hospodárnosti a odolnosti budov, jakož i ke zvýšení dostupnosti bytových prostorů, zejména v městských oblastech. Renovace sice vyžadují počáteční investice, ale zároveň snižují spotřebu energie a mohou řešit základní příčiny energetické chudoby, jež v roce 2023 postihla 10,6 % Evropanů, kteří nebyli schopni dostatečně vytápět svůj domov. Energetická chudoba bude rovněž řešena prostřednictvím Strategie EU pro boj proti chudobě, a to zvážením strukturálních opatření, zejména energetické účinnosti bytů a přístupu k energii z obnovitelných zdrojů.

Evropský fond pro regionální rozvoj a Fond soudržnosti již financují výstavbu a renovaci cenově dostupných domů, zlepšují jejich energetickou účinnost a podporují územní rozvoj. Budou tak činit i v tomto období, a to ve spolupráci s dalšími nástroji, jako je např. Nástroj pro oživení a odolnost.

Otázka Výboru pro dopravu a cestovní ruch

11. Předsedkyně Ursula von der Leyenová budoucímu výkonnému místopředsedovi pro soudržnost a reformy v příslušném pověřovacím dopise uložila, aby „vedl práci na udržitelné mobilitě a cestovním ruchu, které by propojily různé části Evropy a podpořily prosperující jednotný trh". V tomto ohledu byste měl podporovat práci budoucího komisaře pro udržitelnou dopravu a cestovní ruch. Jak si tuto spolupráci představujete a jakou máte pro udržitelnou dopravu a cestovní ruch strategii a priority? Jako výkonný místopředseda odpovědný za politiku soudržnosti a regionální rozvoj budete mít vliv také na dokončení sítě TEN-T, pro niž je příslušný výbor TRAN. Jak byste na realizaci sítě TEN-T zajistil odpovídající finanční prostředky a jak by ji podpořila politika soudržnosti EU? Budete rovněž odpovídat za rozvoj nejvzdálenějších regionů, ostrovů, venkovských oblastí a měst. Jakou úlohu v tom podle vás sehraje doprava jako nástroj sociální soudržnosti a propojenosti? Jaký přístup hodláte v těchto oblastech zaujmout k cestovnímu ruchu tak, aby bylo podpořeno odolné, udržitelné a konkurenceschopné odvětví cestovního ruchu?

Domnívám se, že udržitelná doprava i cestovní ruch jsou velmi důležitými aspekty posilování soudržnosti a prosperity Evropy. Konektivita má zásadní význam pro zajištění řádného fungování jednotného trhu. Hospodářský a sociální rozvoj a dobré životní podmínky lidí stojí na tom, že se všem občanům a podnikům všude v EU zajistí přístup ke spolehlivé a cenově dostupné dopravě, aby byli propojeni se zbytkem EU a se světem obecně.

Cestovní ruch má zároveň důležitý územní rozměr a řada regionů EU na něm silně závisí. Je-li cestovní ruch rozvíjen udržitelným způsobem, je hnací silou hospodářské a sociální soudržnosti evropských regionů, zejména v odlehlých a venkovských oblastech, kde může být významným zdrojem příjmů a zajišťovat místním komunitám dobré životní podmínky.

V úzké spolupráci s komisařem pro udržitelnou dopravu a cestovní ruch budu podporovat úsilí o sladění politik EU s regionálními potřebami. Tím se zajistí, že budou řešeny specifické výzvy každého regionu a zároveň se podpoří hospodářský růst, sociální začleňování a environmentální udržitelnost. Společně využijeme finanční prostředky EU k podpoře ekologické a digitální transformace obou odvětví, která se tak stanou odolnější a obstojí i v budoucnu. Zajistíme, aby investice do udržitelné dopravy a cestovního ruchu rovnoměrně zohledňovaly ekonomický, sociální, kulturní a environmentální rozměr, aby se regiony mohly snadno integrovat do vnitřního trhu a realizovat svůj hospodářský potenciál, a zároveň podporovaly cíle EU v oblasti klimatu a územní soudržnosti a zlepšovaly kvalitu životního prostředí. Kromě toho jsem přesvědčen, že zlepšení dostupnosti, přístupnosti a cenové přijatelnosti dopravy hraje klíčovou úlohu v sociální integraci, hospodářském rozvoji a soudržnosti. V této souvislosti se budu snažit zajistit široký přístup k cenově dostupné dopravě pro všechny Evropany. Dopravní chudoba bude rovněž řešena v rámci vůbec první Strategie EU pro boj proti chudobě, kterou povede výkonná místopředsedkyně odpovědná za portfolio „Lidé, dovednosti a připravenost“ a k níž rád přispěji.

Za prvé, chci zajistit, aby realizace sítě TEN-T byla úspěšná. Hlavním cílem je dokončit naši síť TEN-T v dohodnutých lhůtách a zvýšit odolnost infrastruktury EU vůči přírodním katastrofám. Za tím účelem se musíme zaměřit na členské státy, které se v rozvoji infrastruktury opozdily, a investovat do vnitrostátních úseků sítě TEN-T, aby vyhovovaly normám EU a byly napojeny na přeshraničními úseky. Tyto investice budou upřednostňovat udržitelné možnosti dopravy a zajistí, aby rozvoj infrastruktury přispíval jak k územní soudržnosti, tak k udržitelnosti životního prostředí. Kromě toho, pokud budu ve funkci potvrzen, hodlám pokračovat v práci na zajištění cenově dostupné konektivity, mobility a přístupu ke kritickým službám v regionech s nekvalitními dopravními systémy, jako jsou venkovské, okrajové, přeshraniční a nejvzdálenější regiony, a podporovat udržitelnou mobilitu v městských oblastech.

Dále budu usilovat o to, aby cestovní ruch získal odpovídající postavení v programech financování a zároveň aby zde existovala dostatečná flexibilita. Vzhledem k tomu, že lze na cestovní ruch nahlížet z různých pohledů, může a měl by být podporován různými oblastmi politik. Zaměřím se zejména na výzvy spojené s cestovním ruchem ve městech, na ostrovech a v nejvzdálenějších regionech. Záměrem je navázat na stávající iniciativy na podporu udržitelných modelů městského cestovního ruchu, jakož i řešit konektivitu, dopady změny klimatu a problémy spojené s vysokou závislostí, pracovat na podpoře diverzifikace hospodářského modelu a testovat nová řešení. Budu vycházet z již probíhající práce, jež má zajistit, aby naše podniky v oblasti cestovního ruchu a kulturní centra jednodušeji nalézaly možnosti financování, a to jak na vnitrostátní, tak i na regionální úrovni.

Pevně věřím, že investiční příležitosti by měly těžit ze strategických a integrovaných přístupů zaměřených na řešení problémů obou odvětví, přičemž se musíme soustředit na zjednodušení a zohledňovat potřeby místních zúčastněných stran a zapojit je do definování potřebných intervencí.

Investice do dopravy by měly být zahrnuty do komplexního plánování dopravy zahrnujícího multimodální mapování stávajících a plánovaných infrastruktur, včetně strategií udržitelné mobility a investic do sítí TEN-T, se zaměřením na pracovní plány pro evropské dopravní koridory sítě TEN-T. Tato strategie pomůže účinněji propojit regiony s většími dopravními sítěmi, přispěje k dokončení jednotného trhu a podpoří hospodářský rozvoj, jak je stanoveno ve Strategii pro udržitelnou a inteligentní mobilitu.

Opatření v oblasti cestovního ruchu by měla být zahrnuta do širších strategií územního rozvoje. Propojením investic do cestovního ruchu s plány místního rozvoje, strategiemi pro inteligentní specializaci a iniciativami v oblasti územní spolupráce můžeme zajistit, že cestovní ruch bude podporovat místní ekonomiky a přispívat k sociální soudržnosti a udržitelnosti životního prostředí. Tento přístup je dobře definován v Cestě transformace pro cestovní ruch a v Evropské agendě pro cestovní ruch do roku 2030. Jeho úplné provedení vyžaduje strategický přístup na úrovni EU, aby byly pro tentýž cíl mobilizovány všechny dostupné nástroje od financování až po politiky.

Zásadní význam bude mít upevnění klíčové úlohy udržitelných ekosystémů dopravy a cestovního ruchu. Během pandemie COVID-19 jsme všichni byli svědky toho, co se stane, když přestane fungovat cestovní ruch a omezí se mobilita lidí. Tato situace měla ničivý dopad na sílu evropské hospodářské a sociální struktury. Obě odvětví se od té doby zotavila. Budu-li ve funkci potvrzen, je mým úkolem navázat na toto oživení a postarat se o to, aby bylo udržitelné a spravedlivé. Obzvláště důležité bude zajistit, aby byly odlehlé oblasti nejen dobře propojeny, ale také aby doprava zůstala cenově dostupná. Bez toho by tyto regiony mohly z udržitelného cestovního ruchu jen stěží profitovat.

Otázka Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova

12. Jak byste se jako výkonný místopředseda Evropské komise snažil plnit průřezový cíl generálních ředitelství vyřešit základní příčiny a výzvy spojené se zachováním a zlepšením kvality života ve venkovských oblastech? Jak byste zmírnil rozdíly mezi městy a venkovem, podporoval rozvoj infrastruktury a digitalizaci, usnadnil přístup ke službám a obecně zvýšil atraktivitu venkovských oblastí pro zemědělce i podniky? Jaký máte názor na Pakt pro venkov a jeho další směřování? Jak hodláte zajistit, aby se prostředky a politiky EU při podpoře venkovských oblastí vzájemně doplňovaly a aby místní zúčastněné strany měly přístup k informacím?

Plně souzním s cíli Dlouhodobé vize pro venkovské oblasti EU. Tento výhledový dokument popisuje stávající výzvy, pokud jde o zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, jakož i příležitosti, které je ještě třeba využít. Mám v úmyslu zajistit koordinaci mezi různými odvětvovými politikami, jež mají dopad na venkovské oblasti, zejména mezi politikou soudržnosti a společnou zemědělskou politikou, které společně přispívají k sociální, hospodářské a územní soudržnosti v Evropě a zvyšují udržitelnost tohoto odvětví. Klíčovým aspektem bude posílit provádění ověřování dopadu legislativních a nelegislativních iniciativ Evropské komise na venkovské oblasti, jak na základě podnětu Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova požadoval Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 13. prosince 2022. Zavazuji se, že se zasadím o nezbytnou spolupráci mezi komisaři a komisařkami s cílem zajistit, aby aspekty jako hospodářský rozvoj, konkurenceschopnost, udržitelnost a atraktivita venkovských oblastí byly pevnou součástí budoucího plánování a rozpočtového úsilí.

Přístup ke službám, infrastruktuře, digitální konektivitě a dovednostem je nezbytným předpokladem pro zvýšení atraktivity podnikání v těchto oblastech, počínaje zemědělským a potravinářským průmyslem, který se v průběhu let stal pilířem venkova. Nedostatkem služeb však trpí zejména vzdálené a vylidněné venkovské oblasti. Musíme zajistit, aby zdravotní péče, vzdělávání a sociální služby nebyly nedosažitelným luxusem. Měli bychom v souladu s požadavky evropského pilíře sociálních práv zajistit, aby tyto služby byly veřejnosti široce dostupné. Pokud budu ve funkci potvrzen, zavazuji se pokračovat v práci na akčním plánu pro Dlouhodobou vizi pro venkovské oblasti EU, jehož ústředními prvky by se mělo stát zakládání podniků, podpora stávajících podniků, zlepšování služeb a podpora inovací, zejména digitálních. Vnitrostátní a regionální politiky musíme sladit s prioritami a zdroji financování EU, abychom maximalizovali jejich dopad. Toho lze dosáhnout podporou provádění holistických strategií pro venkovské oblasti na vnitrostátních a regionálních úrovních, které zajistí komplexní plánování a spolupráci mezi všemi úrovněmi správy v souladu s Dlouhodobou vizí pro venkovské oblasti EU. Postarám se o navázání dialogu s venkovskými komunitami, zejména s mladými lidmi žijícími na venkově. Ukázalo se, že Pakt pro venkov je důležitým fórem pro spolupráci, který sleduje příklad interakce mezi zúčastněnými stranami z městských oblastí. Činnosti Paktu pro venkov přispěly k posílení hlasu venkova, umožnily vytváření sítí a podpořily opatření pro venkovské oblasti. Jelikož je přístup uplatněný v rámci paktu nosný, hodlám pokračovat v jeho podpoře a v případě potřeby jej budu prohlubovat a zlepšovat.

Politika EU má dnes širokou škálu územních a dalších politických nástrojů, které účinně řeší problémy venkova, zejména v rámci druhého pilíře SZP, který zahrnuje programy komunitně vedeného místní rozvoje, jež prokázaly svou přidanou hodnotu, jako je například program LEADER, jakož i strategie inteligentních vesnic nebo také strategie pro integrovaný územní rozvoj. V prvním roce po nástupu do funkce provedu bilanci stavu a posoudím, jak by mohly současné nástroje efektivněji podporovat venkovské komunity a zemědělce při přechodu na modely produkce, které nejlépe splňují tři úrovně udržitelnosti: sociální, hospodářskou a environmentální.

Politika soudržnosti rovněž poskytuje rozsáhlou podporu venkovským oblastem, zejména prostřednictvím integrovaných územních intervencí, včetně intervencí zaměřených na posílení interakcí mezi městy a venkovem v kontextu udržitelného rozvoje měst. Venkovské oblasti rovněž těží z podpory malých městských oblastí, které fungují jako soustředivé body a střediska infrastruktury a služeb pro venkovské oblasti.

Bez ohledu na koncepci příští struktury fondů EU, kterou teď budeme definovat, musíme zaručit, aby potřeby obyvatel venkova byly jasně identifikovány a řádně řešeny a aby byly ústředním prvkem různých politik. Je třeba vyhodnotit, jak jsou programy, které cílí na podporu venkovských komunit, účinné. V tomto ohledu bude velmi důležité mít v budoucích fondech a politikách EU konkrétní cíle a ukazatele pro venkovské oblasti. K tomuto cíli přispěje posílení nedávno vytvořeného Střediska EU pro sledování venkovských oblastí. Určitě bude třeba zajistit, aby byly zavedeny účinné nástroje, které místním a venkovským zúčastněným stranám, počínaje zemědělci a zemědělsko-potravinářskými výrobci, umožní plné zapojení do tohoto procesu. Mou prioritou bude budování jejich kapacity pro přístup k finančním prostředkům EU a komunikace o stávajících příležitostech prostřednictvím činností a iniciativ zaměřených na vytváření sítí, jako je soubor nástrojů pro financování venkovských oblastí z prostředků EU.

Otázka Výboru pro rybolov

13. Jak byste zvýšil odolnost, udržitelnost a konkurenceschopnost odvětví rybolovu na světovém trhu? Jak byste podpořil generační obměnu pobřežních komunit v nejvzdálenějších regionech a přinesl do nich blahobyt? Jak byste zajistil soudržnost těchto regionů v rámci cílů Zelené dohody pro Evropu?

Budoucnost rybolovu, a to jak z ekonomického hlediska, tak z hlediska atraktivity tohoto odvětví pro mladé lidi, závisí na zdravém oceánu, dostatečné populaci ryb a zajištění bezpečnosti a inovací. Klíčem k zajištění dlouhodobé životaschopnosti odvětví rybolovu, zejména loďstva pro drobný rybolov, bude nalezení správné rovnováhy mezi řízením rybolovných zdrojů, ochranou našeho mořského prostředí a investicemi do budoucnosti rybolovu.

Budu-li ve funkci potvrzen, budu podporovat komisaře pro rybolov a oceány v jeho misi.

V zájmu posílení odolnosti by jak fondy politiky soudržnosti, tak Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond (ENRAF) měly ve stávajícím právním rámci i nadále upřednostňovat investice do inovací a modernizace. Z fondu ENRAF budeme i nadále podporovat ekologickou a digitální transformaci, přičemž budeme usilovat o ambiciózní rovnováhu mezi nezbytnou ochranou populací ryb a posílením odolnosti tohoto odvětví. Fondy politiky soudržnosti i fond ENRAF hrají klíčovou úlohu při řešení jedinečných výzev, jimž čelí pobřežní regiony EU od Středozemního moře až po pobřeží Atlantského oceánu a nejvzdálenější regiony, které jsou na rybolovu často vysoce závislé. Vzhledem k tomu, že tyto oblasti jsou zranitelnější vůči hospodářským výkyvům a environmentálním změnám, je třeba jejich odolnost cíleně podporovat, a to tak, že budeme s obchodními partnery ze třetích zemí hledat řešení, která zaručí rovnocenné normy produkce. Financování rozvoje infrastruktury v těchto regionech, zlepšování konektivity a přístupu na trhy pro nás zůstane i nadále prioritou. Kromě toho budeme podporovat odvětví rybolovu a jeho dekarbonizaci a digitální transformaci, ale také udržitelnou akvakulturu a nově vznikající odvětví modré ekonomiky, abychom pobřežním komunitám umožnili profitovat z diverzifikovaných ekonomik. Budu-li ve funkci potvrzen, budu věnovat zvláštní pozornost řešení sociálních a hospodářských rozdílů v nejvzdálenějších regionech. Fondy politiky soudržnosti i fond ENRAF mohou pomoci prosazovat inkluzivnost tím, že nabízejí cílenou finanční pomoc drobným rybářům a podporují projekty sociálních inovací, které integrují rybolov, zejména drobný rybolov, do širších strategií regionálního rozvoje.

V neposlední řadě budu intenzivně podporovat komisaře pro rybolov a oceány při vytváření jasné vize odolného, udržitelného a konkurenceschopného odvětví rybolovu s perspektivou do roku 2040, při zavádění ucelené, progresivní a ambiciózní strategie pro oceány prostřednictvím Evropského paktu pro oceány a při prosazování priority Unie zajistit rovné podmínky mezi EU a třetími zeměmi.